

Odkrywanie szkła na nowo

Zalecenia dotyczące polityki
Czerwiec 2023 r.

Spis treści

- 3 Sytuacja
- 3 Darmowa przepustka dla szkła
- 4 Ograniczenie emisji dwutlenku węgla, przemyślenie szkła jednorazowego
- 5 Ponowne wykorzystanie: budowanie zrównoważonej przyszłości dla szkła
- 6 Optymalizacja istniejących systemów zbiórki i recyklingu
- 7 Wysoki standard projektowania opakowań o obiegu zamkniętym
- 7 Zachęcanie do stosowania szkła wielokrotnego użytku: Przywództwo UE w zakresie zrównoważonego rozwoju

Sytuacja

Udowodniono, że szkło jednorazowego użytku ma największy ogólny wpływ na środowisko w porównaniu z innymi materiałami jednorazowego użytku. Z drugiej strony, szkło wielokrotnego użytku oferuje największy potencjał redukcji wpływu na środowisko: szklane butelki wielokrotnego użytku generują 85% mniej emisji dwutlenku węgla niż ich jednorazowe odpowiedniki, 75% mniej emisji dwutlenku węgla niż plastik (PET) i 57% mniej emisji dwutlenku węgla niż aluminiowe puszki.¹

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWR) musi uwzględniać wszystkie opakowania i odpady opakowaniowe w podejściu neutralnym materiałowo. Kluczowe jest unikanie zastępowania materiałów, takich jak przejście z jednorazowych tworzyw sztucznych na jednorazowy papier, aluminium lub szkło; lub z cięższych na lżejsze materiały opakowaniowe.

W związku z tym PPWR powinien również ustanowić ramy polityczne dla stopniowego przejścia od szkła jednorazowego użytku do opakowań wielokrotnego użytku. Jednakże obecna propozycja Komisji Europejskiej (KE) w sprawie PPWR prawdopodobnie spowoduje wzrost wykorzystania szkła jednorazowego użytku, tym samym pogarszając ogólny wpływ sektora na środowisko. Jest to prawdą, nawet jeśli wskaźniki recyklingu wzrosną, choć nie oczekuje się, że tak się stanie, ponieważ nie zaproponowano żadnych środków mających na celu zwiększenie recyklingu opakowań szklanych.

Obecna propozycja PPWR zapewnia preferencyjne traktowanie szkła jednorazowego użytku poprzez zwolnienie go z wymogów obiegowych stosowanych do metalowych i plastikowych opakowań na napoje (np. obowiązkowych systemów zwrotu kaucji [DRS]), a także poprzez zwolnienie napojów spirytusowych (z których większość jest pakowana w szklane butelki) z celów ponownego użycia. Korzyść ta niesprawiedliwie faworyzuje szkło, pomimo jego znacznie wyższego śladu węglowego w porównaniu z innymi materiałami.

Darmowa przepustka dla szkła

Poniżej podsumowujemy wyłączenia dotyczące szkła w obecnej propozycji KE dotyczącej rewizji PPWR:

§ Artykuł 26 (4): Cele dotyczące ponownego użycia i uzupełniania napojów alkoholowych (mające zastosowanie do piwa, napojów gazowanych i fermentowanych) nie obejmują napojów spirytusowych.

§ Artykuł 44 (1): **Systemy kaucji i zwrotu** (mające zastosowanie do metalowych i plastikowych pojemników na napoje) nie obejmują szkła jednorazowego użytku.

---

¹ Reusable VS single-use packaging – A review of environmental impact, Zero Waste Europe, December 2020

§ Art. 44 (3): Systemy kaucji i zwrotu są zwolnione w przypadku szkła, nawet bez osiągnięcia minimalnego **90% poziomu selektywnej zbiórki w celu recyklingu**, w przeciwieństwie do metalu i plastiku.

§ Artykuł 46 (b) (v): **Cele w zakresie recyklingu** szkła są **niewystarczające**, nie są zgodne z najlepszymi praktykami i utrudniają ustanowienie wysokiej jakości systemów recyklingu.

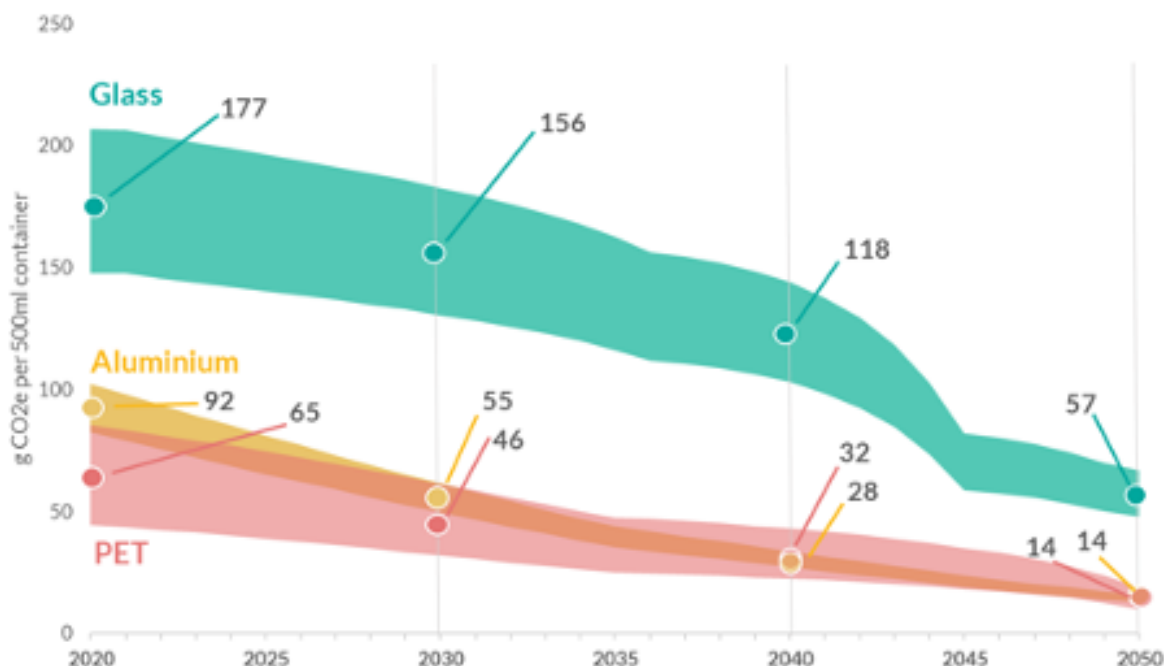
§ Artykuł 7: **Cele dotyczące minimalnej zawartości materiałów pochodzących z recyklingu mają zastosowanie wyłącznie do tworzyw sztucznych**, pomijając opakowania szklane.

§ Artykuł 38: **Zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych określa** ogólny łączny cel redukcji odpadów (oparty na wadze) na mieszkańca, bez **zastosowania do każdego materiału, w tym szkła**. Określenie celów dla poszczególnych materiałów zapewni równe szanse dla wszystkich rodzajów opakowań i złagodzi wszelkie zakłócenia na rynku wynikające z niepotrzebnego zastępowania opakowań ze względu na różną gęstość materiałów.

Ograniczenie emisji dwutlenku węgla, przemysłenie szkła jednorazowego użytku

Oprócz najwyższego śladu węglowego w porównaniu z innymi materiałami opakowaniowymi jednorazowego użytku, **szkło jednorazowego użytku jest najdroższym materiałem do dekarbonizacji**. Ostatnie badanie zleczone Eunomia Research & Consulting przez Zero Waste Europe, Decarbonisation of Single Use Beverage Packaging, pokazuje jego niezgodność z agendą klimatyczną.

Rysunek 1: Prognozy dotyczące dekarbonizacji pojemników na napoje w UE w przeliczeniu na pojemnik 500 ml

Źródło: Dekarbonizacja jednorazowych opakowań na napoje, Eunomia Research and Consulting, czerwiec 2023 r.

Ponowne użycie: budowanie zrównoważonej przyszłości dla szkła

- 1) Uwzględnienie celów szczegółowych w zakresie zapobiegania powstawaniu **odpadów specyficznych dla danego materiału**. Ponieważ art. 38 PPWR ma na celu zapobieganie powstawaniu odpadów ze wszystkich rodzajów opakowań i zmotywowanie przemysłu do rozważenia środków zapobiegawczych dla wszystkich materiałów, cele zapobiegawcze powinny być ustalane indywidualnie dla każdego materiału i być bardziej wymagające w odniesieniu do szkła, biorąc pod uwagę jego duży wpływ na środowisko.

Wpływ szkła na emisję dwutlenku węgla jest ściśle powiązany z jego wagą - a zatem priorytetem powinno być przede wszystkim zapobieganie produkcji szkła. Ponowne wynalezienie szkła w przyszłości neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla oznacza wielokrotne wykorzystywanie szklanych pojemników przed ich ponownym przetopieniem. Przyszłe inwestycje powinny zmierzać w tym kierunku, aby jak najlepiej wykorzystać produkowane szkło.

2) **Ustanowienie bardziej rygorystycznych celów sektorowych w zakresie ponownego wykorzystania i rozszerzenie ich na inne kluczowe segmenty rynku** w celu ograniczenia wykorzystania najbardziej szkodliwych dla środowiska zastosowań. Precyzyjne cele sektorowe, które są ustalane w oparciu o wpływ sektorów na opakowania, oferują największe wsparcie w zakresie ekologicznych inwestycji we właściwych segmentach rynku. Podczas gdy cele sektorowe we wniosku PPWR obejmowały już wiele kluczowych sektorów opakowań, nadal istnieją inne, które można przeanalizować:

- Sektor HORECA – konsumpcja na wynos i w lokalu;
- Sektor detaliczny – żywność i napoje;
  - Zarówno sektor HORECA, jak i sektor detaliczny: gotowa do spożycia pakowana żywność do konsumpcji domowej;
- Napoje alkoholowe (w tym wino i napoje spirytusowe) oraz wszystkie napoje bezalkoholowe (w tym mleko).

Optymalizacja istniejących systemów zbiórki i recyklingu

Włączenie szkła jednorazowego użytku do systemu kaucyjnego (DRS) jest ważnym kamieniem milowym – nie tylko pod względem poprawy recyklingu poprzez lepszą zbiórkę i system zamkniętej pętli, ale także w przejściu na więcej ponownego użycia, ponieważ zbuduje infrastrukturę zwrotów konsumenckich i przyzwyczai ludzi do zwracania pojemników do ponownego użycia.

3) Równe traktowanie wszystkich opakowań na napoje i **włączenie szklanych pojemników na napoje do programów zwrotu kaucji**. Podobnie jak w przypadku metalowych i plastikowych pojemników na napoje, szkło powinno również podlegać minimalnemu celowi 90% selektywnej zbiórki w celu recyklingu, który, jeśli zostanie osiągnięty, może służyć jako zwolnienie z DRS.

Wysokie standardy projektowe dla opakowań o obiegu zamkniętym

Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, w nadchodzących dziesięcioleciach przejście na ponowne użycie powinno stopniowo stać się normą. Istnieją jednak szczególne okoliczności, w których można rozważyć wysoce wydajne systemy jednorazowego użytku. Biorąc pod uwagę wykładnicze korzyści w zakresie redukcji emisji dwutlenku węgla, które wynikają z recyklingu tworzyw sztucznych, metalu i szkła w obiegu zamkniętym, art. 7 powinien zostać rozszerzony o co najmniej wymagania dotyczące zawartości materiałów pochodzących z recyklingu (tj. wysokiej jakości recyklingu) zarówno w przypadku opakowań szklanych, jak i metalowych.

- 4) W przypadku szklanych, metalowych i plastikowych opakowań na napoje co najmniej **65 % (wagowo) zawartości** opakowań wprowadzonych do obrotu na terytorium danego kraju w okresie od 2030 r. do 2039 r. stanowi materiał pochodzący z recyklingu oraz co najmniej **85 % (wagowo) zawartości** opakowań wprowadzonych do obrotu na terytorium tego państwa członkowskiego w okresie od 2040 r. stanowi materiał pochodzący z recyklingu, ustalony za pomocą metodyki obliczania i weryfikacji zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 7 ust. 7.

Podmioty gospodarcze dokonują przeglądu, czy warunki te są nadal spełniane w odstępach czasu nie dłuższych niż pięć lat, z uwzględnieniem dobrych praktyk w zakresie projektowania opakowań, recyklingu i systemów ponownego użycia oraz innych zmian w zakresie obiegu zamkniętego. Do dnia 5 stycznia 2026 r. KE opracuje wytyczne, aby pomóc i ułatwić podmiotom gospodarczym obliczanie i weryfikację poziomu zbierania określonych formatów opakowań wprowadzanych do obrotu w poszczególnych państwach członkowskich oraz przeprowadzanie oceny w celu wykazania zgodności z wymogami określonymi w ust. 16 akapit

Zachęcanie do stosowania szkła wielokrotnego użytku: Przywództwo UE w zakresie zrównoważonego rozwoju

Opakowania szklane odgrywają kluczową rolę w trwającej transformacji w kierunku zrównoważonych systemów. Aby jednak skutecznie przyczynić się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju, szkło musi odejść od zastosowań jednorazowych i skupić się na systemach wielokrotnego użytku.

Polityka Unii Europejskiej powinna odgrywać wiodącą rolę w zachęcaniu producentów szkła i użytkowników pojemników do stosowania szkła wielokrotnego użytku i wdrażania środków wspierających wysokiej jakości recykling.

Zero Waste Europe (ZWE) to europejska sieć społeczności, lokalnych liderów, ekspertów i agentów zmian działających na rzecz zapobiegania i eliminacji odpadów w naszym społeczeństwie. Opowiadamy się za zrównoważonymi systemami; za przeprojektowaniem naszych relacji z zasobami; oraz za globalną zmianą w kierunku sprawiedliwości środowiskowej, przyspieszając sprawiedliwe przejście do zerowej ilości odpadów z korzyścią dla ludzi i planety. www.zerowasteurope.eu

ReLoop to międzynarodowa organizacja non-profit, która pracuje w centrum kształtowania polityki z rządami, interesariuszami z branży i organizacjami pozarządowymi. Nasza wizja i misja są ambitne i koncentrują się na budowaniu świata wolnego od odpadów, w którym nasze zasoby naturalne pozostają zasobami. Stanowiska polityczne i zalecenia ReLoop są zawsze oparte na badaniach opartych na danych, rzeczywistych studiach przypadków i doświadczeniach, najlepszych w swojej klasie zasadach i . www.reloopplatform.org

Zero Waste Europe z wdzięcznością dziękuje za pomoc finansową Unii Europejskiej. Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego materiału ponosi Zero Waste Europe. Nie musi on odzwierciedlać opinii wyżej wymienionego fundatora. Fundator nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w nim informacji.

Autorzy: Clarissa Morawski (ReLoop), Larissa Copello, Joan Marc Simon (ZWE)

Redaktorzy: Ana Oliveira, Aline Maigret (ZWE)

Data: Czerwiec 2023 r.

Informacje ogólne: hello@zerowasteeurope.eu

Media: news@zerowasteeurope.eu

Tematy związane z miastami: cities@zerowasteeurope.eu

Tłumaczenie na język polski: Piotr Barczak (Polskie Stowarzyszenie Zero Waste) www.zero-waste.pl

zerowasteeurope.eu

www.zerowastecities.eu

www.missionzeroacademy.eu

